

Crna Gora

Indeks ljudskog kapitala

INDEKS LJUDSKOG KAPITALA I NJEGOVE KOMPONENTE

Indeksom ljudskog kapitala mjeri se količina ljudskog kapitala koju dijete rođeno danas može očekivati da će ostvariti do 18. godine života. Njime se izražava produktivnost sljedeće generacije radnika u poređenju s referentnom vrijednošću (reperom) potpunog obrazovanja i punog zdravlja. Izrađuje se za 157 zemalja.

Sastoji se od pet indikatora: vjerovatnoće preživljavanja do pete godine života, očekivanih godina školovanja djeteta, usklađenih rezultata testova kao mjere kvaliteta učenja, stope preživljavanja odraslih (dio petnaestogodišnjaka koji će preživjeti do 60. godine života), te udjela djece koja nisu zakržljala.

Na globalnom planu, 56 posto sve djece rođene danas kad odraste imat će, u najboljem slučaju, polovinu produktivnosti koju bi mogla imati; a 92 posto će kad odraste imati, u najboljem slučaju, 75 posto produktivnosti koju bi mogla imati.

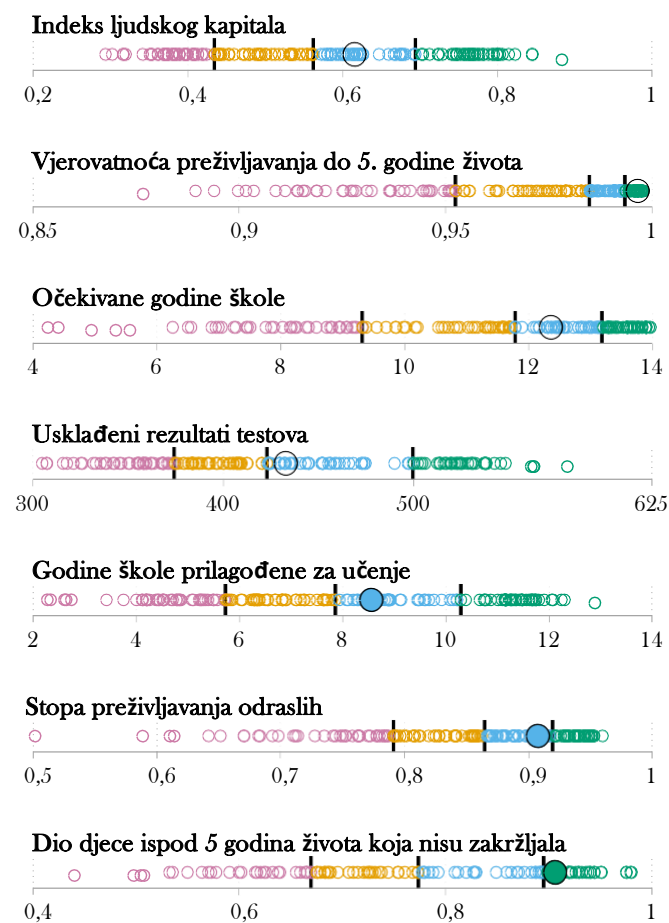
KAKVO JE STANJE LJUDSKOG KAPITALA U CRNOJ GORI?

- **Indeks ljudskog kapitala.** Dijete rođeno u Crnoj Gori danas imat će kad odraste **62 posto** produktivnosti koju bi moglo imati da je imalo potpuno obrazovanje i da je bilo u punom zdravlju.
- **Vjerovatnoća preživljavanja do 5. godine života.** **100** od 100 djece rođeno u Crnoj Gori preživi do 5. godine života.
- **Očekivane godine škole.** Dijete koje krene u školu s 4 godine u Crnoj Gori može očekivati da će završiti **12,4 godina** škole do 18. rođendana.
- **Usklađeni rezultati testova.** Učenici u Crnoj Gori dobivaju **433** na ljestvici na kojoj **625** predstavlja napredno postignuće, a **300** predstavlja minimalno postignuće.
- **Godine škole prilagođene za učenje.** Kad se uzme u obzir ono što djeca zaista uče, očekivane godine škole su samo **8,6 godina**.
- **Stopa preživljavanja odraslih.** Na nivou cijele Crne Gore, **91 posto** petnaestogodišnjaka preživjet će do 60. godine života. Ova statistika je zamjena za raspon smrtonosnih i nesmrtonosnih zdravstvenih ishoda koje će dijete rođeno danas iskusiti kao odrasla osoba u sadašnjim uslovima.
- **Zdravi rast (stopa djece koja nisu zakržljala).** **91** od 100 djece **nije** zakržljalo. **9** od 100 djece je zakržljalo, te je stoga izloženo riziku od kognitivnih i tjelesnih ograničenja koja mogu trajati cijeli život.

POSTOJE LI RODNE RAZLIKE U INDEKSU LJUDSKOG KAPITALA?

Nedostatak podataka sprječava poređenje indeksa ljudskog kapitala po spolu u Crnoj Gori. U tabeli 1. prikazana je raščlamba po spolu za svaku od komponenti indeksa ljudskog kapitala, ako je dostupna.

Slika 1. Indeks ljudskog kapitala i komponente

Napomena:

- Veliki krug predstavlja Crnu Goru
- Mali krugovi predstavljaju druge zemlje
- Debele, uspravne linije i boja krugova prikazuju kvartile distribucije

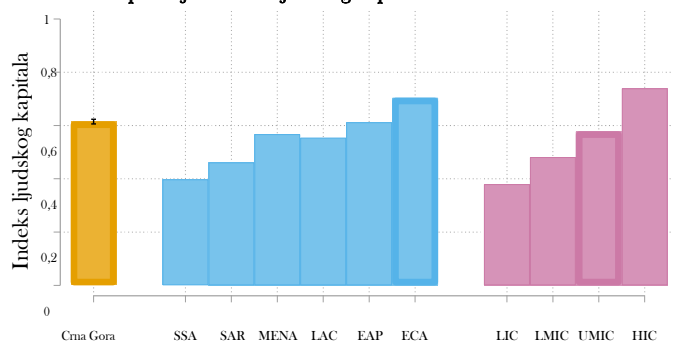
Tabela 1. Indeks ljudskog kapitala po spolu

Komponenta	Dječaci	Djevojčici	Ukupno
Indeks ljudskog kapitala	-	-	0,62
Preživljavanje do 5. godine života	1	1	1
Očekivane godine škole	-	-	12,4
Usklađeni rezultati testova	426	439	433
Godine škole prilagođene za učenje	-	-	8,6
Stopa preživljavanja odraslih	0,88	0,94	0,91
Stopa djece koja nisu zakržljala	0,9	0,92	0,91

Napomena:

- Kada je prikazana, crtica označava da su podaci nedostupni
- Sve vrijednosti su zaokružene
- Indeks ljudskog kapitala raščlanjen po spolu računa se korištenjem samo stopa preživljavanja odraslih ako podaci o zakržljalošću raščlanjeni po spolu nisu dostupni

Slika 2. Komparacija indeksa ljudskog kapitala

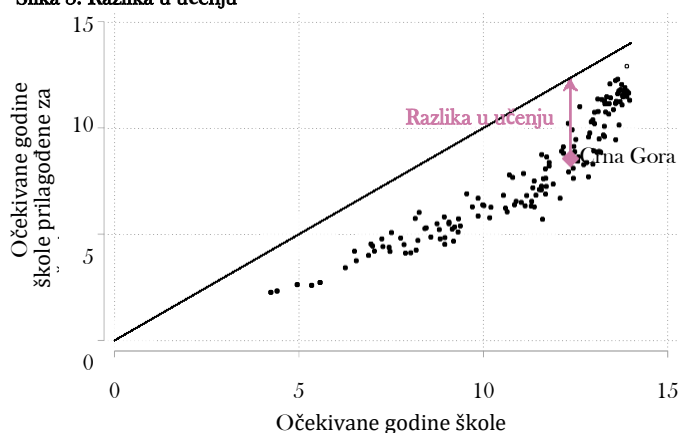
Napomene:

- Osim ako je drukčije navedeno, svi podaci su za 2017. godinu
- Rasponi nesigurnosti (crne uspravne linije) prikazuju nesigurnost u mjerenju komponenti indeksa

GDJE CRNA GORA STOJI U POREĐENJU SA OSTALIMA?

Indeks ljudskog kapitala u 2017. godini u Crnoj Gori bio je manji od prosjeka za njenu regiju, ali je bio veći od prosjeka za njenu dohodovnu grupu.

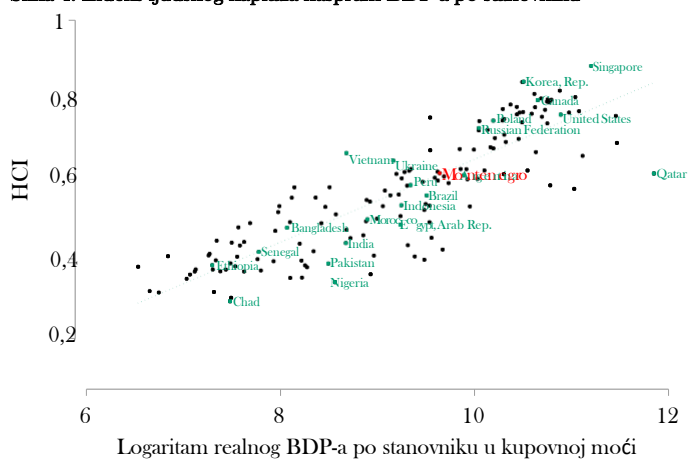
Slika 3. Razlika u učenju

KOLIKO DJECA ZAISTA UČE U ŠKOLI?

Djeca u Crnoj Gori mogu očekivati da će završiti **12,4 godina** predškolskog obrazovanja, osnovne i srednje škole do 18. godine života. Međutim, kada se godine školovanja prilagode za kvalitet učenja, to je samo ekvivalentno iznosu od **8,6 godina**: razlika u učenju od **3,8 godine** (slika 3.).

Slika 4. Indeks ljudskog kapitala naspram BDP-a po stanovniku

JE LI INDEKS LJUDSKOG KAPITALA CRNE GORE U SKLADU S OČEKIVANIM ZA NJEN NIVO DOHOTKA?

U 2017. godini je indeks ljudskog kapitala za Crnu Goru bio veći od očekivanog za njen nivo dohotka (slika 4.).

PROJEKT LJUDSKOG KAPITALA

Projektom ljudskog kapitala nastoji se podići svijest i povećati potražnja za intervencijama za izgradnju ljudskog kapitala. Cilj mu je ubrzati bolja i veća ulaganja u ljude. Projekt ima tri elementa (i) indeks ljudskog kapitala, (ii) program za jačanje istraživanja i mjerenja ljudskog kapitala; i (iii) podršku zemljama za ubravanje napretka u povećanju rezultata u pogledu ljudskog kapitala.

Za više informacija o Projektu ljudskog kapitala molimo posjetite www.worldbank.org/humancapitalproject

#investinPeople